

บทที่ ๕

บทสรุป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองร่วมกับเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) การดำเนินงานมี ๒ ระยะ **ระยะที่ ๑** การศึกษาสถานภาพ ศักยภาพ เพื่อออกแบบกิจกรรมและการพัฒนารูปแบบกิจกรรมเสริมทักษะการสร้างสื่อเทคโนโลยีสร้างสรรค์ เพื่อการจัดการสุขภาวะผู้สูงวัย ของเทศบาลตำบลตลาดใหญ่ จังหวัดเชียงใหม่ **ระยะที่ ๒** การทดลองใช้ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการสร้างสื่อเทคโนโลยีสร้างสรรค์ เพื่อการจัดการสุขภาวะผู้สูงวัย ของเทศบาลตำบลตลาดใหญ่ จังหวัดเชียงใหม่ การรวบรวมข้อมูลในงานวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ การสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จัดการความรู้ เครื่องมือรวบรวมข้อมูล ได้แก่ รูปแบบกิจกรรมเสริมทักษะแกนนำการสร้างสื่อเทคโนโลยีสร้างสรรค์ แบบสังเกตแบบมีส่วนร่วม และแบบประเมินผลความพึงพอใจ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงทดลองร่วมกับเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เช่น การสัมภาษณ์ การสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการประชุม การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยโดยสรุปจำแนกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่ ตอนที่ ๑ ผลการพัฒนารูปแบบกิจกรรมเสริมทักษะการสร้างสื่อเทคโนโลยีสร้างสรรค์ เพื่อการจัดการสุขภาวะผู้สูงวัย และตอนที่ ๒ ผลการทดลองใช้สื่อเทคโนโลยีสร้างสรรค์ เพื่อการจัดการสุขภาวะผู้สูงวัย ของเทศบาลตำบลตลาดใหญ่ จังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ ๑ ผลการพัฒนารูปแบบกิจกรรมเสริมทักษะการสร้างสื่อเทคโนโลยีสร้างสรรค์ เพื่อการจัดการสุขภาวะผู้สูงวัย

๑.๑ รูปแบบกิจกรรมเสริมทักษะการสร้างสื่อเทคโนโลยีสร้างสรรค์ เพื่อการจัดการสุขภาวะผู้สูงวัย มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ ๑) เรียนรู้จากแบบปฏิบัติที่ดีและทำแผนเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมโดยการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญา แหล่งเรียนรู้ การจัดการสุขภาวะชุมชน และสถานการณ์ปัญหาความต้องการโดยผู้ร่วมกิจกรรมและผู้มีประสบการณ์ร่วมแลกเปลี่ยนจากต้นแบบที่ดี ออกแบบกิจกรรมการพัฒนาสื่อและจัดทำแผนปฏิบัติการดำเนินกิจกรรมตามประเด็นหลัก ๔ ด้าน ได้แก่ กิจกรรมตัดต่อภาพเคลื่อนไหวด้วยโปรแกรม Window movies maker กิจกรรมการเสนองานสื่อสร้างสรรค์เพื่อการเผยแพร่ออนไลน์ กิจกรรมการรายงานผลการปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อสร้างสรรค์ออนไลน์ และจัดทำคู่มือการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีสร้างสรรค์เพื่อชุมชนท้องถิ่นน่าอยู่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับมหาวิทยาลัยราชภัฏและภาคีพื้นที่ภาคเหนือ ๒) ปฏิบัติการและเรียนรู้กับผู้มีประสบการณ์ โดยผู้ร่วมกิจกรรมทดลองปฏิบัติตามแนวคู่มือเป็นกลุ่มและร่วมเรียนรู้กับภาคีแหล่ง

เรียนรู้และภูมิปัญญาในพื้นที่ และ ๓) สานพลังเครือข่ายเรียนรู้เพื่อพัฒนาเป็นกลไกต่อเนื่อง โดยผู้ร่วมกิจกรรมนำผลที่ได้จากการทดลองปฏิบัติมาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ ๒ ผลการทดลองใช้สื่อเทคโนโลยีสร้างสรรค์ เพื่อการจัดการสุขภาวะผู้สูงวัยของเทศบาลตำบลตลาดใหญ่ จังหวัดเชียงใหม่

๑.๑ เปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของผู้เข้าร่วมโครงการ ผลการประเมินความรู้และประสบการณ์จากการจัดกิจกรรมการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีสร้างสรรค์ สืบสานภูมิปัญญาแหล่งเรียนรู้ ที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ชุมชนบ้านนาปัง ของผู้เข้าร่วมโครงการที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง บุคลากรแกนนำขององค์กรหลักที่เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน ๒๐ คน เปรียบเทียบระหว่างก่อนและหลังเรียน จำแนกตามสาระการเรียนรู้ที่ประเมินปรากฏผลโดยสรุปพบว่าผลการเรียนรู้หลังเรียนแตกต่างจากก่อนเรียนทุกสาระการเรียนรู้โดยผลก่อนเรียนอยู่ในระดับดี ควรปรับปรุงและควรปรับปรุงอย่างยิ่ง ส่วนผลหลังเรียนอยู่ในระดับดีและดีมากทุกรายการ

๑.๒ ความพึงพอใจของผู้ร่วมโครงการ ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ร่วมโครงการต่อประโยชน์ที่ได้รับจากการร่วมกิจกรรมในโครงการโดยสรุปพบว่าผู้ร่วมโครงการมีความพึงพอใจต่อประโยชน์ที่ได้รับจากการร่วมกิจกรรมโครงการในระดับมากที่สุดทุกรายการโดยมีความพึงพอใจในด้านได้แนวทางในการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีสร้างสรรค์ของพื้นที่ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างสื่อเคลื่อนไหว (Video Message) เพื่อการสื่อสารและการตัดต่อด้วยโปรแกรมถ่ายภาพวิดีโอและได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ การใช้งานโปรแกรม Window Movies Maker เพื่อการผลิตสื่อเทคโนโลยีสร้างสรรค์ตามลำดับ

อภิปราย

พิจารณาผลการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีสร้างสรรค์ เสริมทักษะการจัดการสุขภาวะผู้สูงวัย ได้จากศึกษาครั้งนี้ พบว่า มีจุดเด่นสำคัญคือ ศักยภาพของแกนนำกลุ่มผู้สูงวัยในชุมชนที่เป็นแกนหลักในการดำเนินกิจกรรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองด้านสุขภาวะ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของคำประไพ รักษาพันธ์ (2548) พบว่าบทบาทของผู้นำในชุมชนมีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานและความสำเร็จของการทำงานในชุมชน นอกจากนี้การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในชุมชนก็มีส่วนในความสำเร็จในการดำเนินงานต่าง ๆ ด้วยเช่นกัน การดำเนินงานสร้างเสริมสุขภาพที่ผ่านมาในชุมชนเทศบาลตลาดใหญ่ได้มีการดำเนินกิจกรรมการสร้างเสริมสุขภาพ เช่น การออกกำลังกายที่ทำตามนโยบายหรือทำตามโครงการของทางสาธารณสุขแต่ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่องและสม่ำเสมอและนอกจากนั้นพบว่าประชาชนส่วนใหญ่ในชุมชนมีความต้องการให้มีการจัดกิจกรรมที่สร้างเสริมสุขภาพที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต บริบทของพื้นที่ซึ่งจะทำให้เป็นการป้องกันการเกิดโรคเบาหวานและโรคความดันโลหิตสูงในชุมชนที่ยั่งยืนได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของผ่องศรี ศรีมรกต (2551) ที่พบว่า การสร้างสภาพแวดล้อมที่สร้างเสริมสุขภาพ สร้างความเข้มแข็งในการทำกิจกรรมของชุมชนทำให้เกิดความรู้ด้านการสร้างเสริมสุขภาพ และกิจกรรมการสร้างเสริมสุขภาพจะต้องจัดให้มีความสอดคล้องกับบุคคลและชุมชน

ข้อเสนอแนะ

เทศบาลตำบลลาดใหญ่ มีการเชื่อมโยงกิจกรรมการจัดการสุขภาวะผู้สูงวัย ของเทศบาล ตำบลลาดใหญ่สู่สถานศึกษาชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ ในชุมชนเพื่อพัฒนาเป็นหลักสูตรท้องถิ่นที่ใช้ ในการสร้างเสริมสุขภาวะให้กับทางสถานศึกษาและประชาชนทั่วไปเพื่อขยายผลการสร้างเสริมสุข ภาวะให้กับกลุ่มเด็ก วัยรุ่น และประชาชนทั่วไป